

KÖZÉRDEK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - 12 korona.
 fél évre - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

A vértanuk emléke.

írta: Ürmösy Lajos.

Gyászlobogók lengenek a középületeken, gyászba borul a hazafiak lelkülete és a szemek megnedvedednek. Elmerengünk a multon s felvetjük a kérdést: ki volt az okozója az embertelen kivégzéseknek. Nem lehet más feleletet adni rá: mint a katonai bosszu!... Az akkor fölünk teljes idegen osztrák hadsereg vezetői, örvöngős állapotban voltak a csufos vereségük után, bosszút lihegő emberi szörnyetegként veték rájuk magukat a lefegyverzett nemzetre s első sorban a honvédekre.

Ez a nyitja a tábornokok kivégeztetésének. Ez a nyitja a honvédek besoroztatásának, s a rémületes sok hazafi bebörtönzésének. Szégyelltek az osztrák hadsereg fegyverzetén ért csorbát, bensőleg restelltek az orosz segílyt, telhetetlen bosszuját a katonai vezetőség a fegyvertelen nemzet fiain töltötte ki.

Ép mint a Rákóczi-fölkelés leveretése után nem volt egy kivégzés sem, mert a császári hadak győztek, aznképpen lesz 1849-ben is, ha az osztrák hadsereg győz, avagy ha Görgey nem az oroszok előtt teszi le a fegyvert. Akkor a kivégzések elmaradnak. De mert igen helyesen az ellenkezője történt: kezdetét vette a hóhérmunka. És hogy az rémületesebb alakban nem nyilvánulhatott, az Kossuth Lajos érdeme. A tábornokok kivégzése után levelet írt a császárnak, hogy akadályozza meg az embertelen kivégzéseket, az nem valk dicsőségére a két nagy hatalom győzelmének. A császár rögtön futárt küldött Bécsbe és egy mást Aradra, erélyesen tiltakozott a kivégeztetések ellen. Így szünt meg a hóhérmunka s nem az osztrák felsőbb katonai körök jóindulatából. Hiszen azok elváltak vadulva!...

Előbb az összes honvéd tisztek összekartácsolását vették tervbe, amit az ifju uralkodó Ferencz József akadályozott meg. Majd meg huszonnolcz felsőbb honvéd tiszt halálos ítélete ment Aradra a tábornokok kivégzése után, de mert Haynau nem merte aláírni a nevét, a csári tiltakozás után, meghatalmazottja Chorich altábornagy írta alá — a huszonnegy óra mulvai kivégzés megha-

gyásával. De mely nem hajtatott véghez a csári beavatkozás után. Az örvöngő felsőbb katonai körök erre Haynaut megbuktatták, hogy „erélytelen“ volt az ítéletek gyorsabb menetű megmeghozásában, nem siettetta a katonai törvényszékeket az ítékezésben, mire a teljhatalmu Haynau — előre megtudva a felmentését — mind börtönre változtatá át a foglyok büntetését, tevé ezt sértett hiuságból, hogy menesztik állásából. Így kerültek el a fogva tartott képviselők is a kivégzést, köztük Nyáry Pál, Palóczy László, Bonis Samu, Madarász József stb. stb.

Megmenekülhetett volna mindenki a kivégzéstől, hiszen az ut szabad volt Törökország felé; de végzetes fátumként nem hitték a bekövetkező végzetes kivégzések megtörténhetésében. A mely hogy iszonyubb alakban nem nyilvánulhatott, az orosz csári beavatkozásra vezethető vissza és a külföldi népek rokonzelmeire, mely nagyban tiltakozott a hóhérmunka ellen.

De ha vérükkel is pecsételték meg a hazaszeretetüket, az emlékü fenn marad, amig csak egyetlen magyar lesz a földön. Sőt haláluk végrendelet a nemzetre nézve: hogy miként kell szeretni a hazát!... Éltünk a hazáért — kiálták ők!... S megdicsőülten álltak a bitófa alatt. Nem félték a haláltól, maga a hóhér mondá: hogy oly nyugodtan meghalni embereket ő soha nem látott. Nyugodtak voltak, mert igaz ügyért áldozták fel életüket, ez a tudat elhomályosítá előttük a halál félelmét.

Hősies lelkületük átplántálódott az egész nemzetre. Az elnyomatás éveiben a magyar egygyé forrt. Türt némán a nemzet, de a hatalom felé nem közeledett. Passzív viselkedett. Hivatalt a hazafi nem vállalt az abszolút rendszertől, szemét néppel töltöttek tele a hivatali állások, nagyobb részben a Galiczia—Csehországból bevándorlottakból. Tordán teszem fel a törvényszéki elnök egy bál alkalmával elaludt, pohár esőngetésre ébredt fel, szaladt az irányban, kiáltva. Jövök kérem. Önkéntelen leleplezése volt ez a pinczér származásának. A hatalom teljesen elvesztette a fejét a magyarság passzív viselkedésében. Maga Bach Sándor beismerte bukásakor, hogy rend-

szere mért mondott esődött, mivel a magyarság passzív viselkedett.

Minden magyar ház, egy kis Magyarország volt. A család tagjai megapadtak a bebörtönzések és besorozások miatt. De őrt állt a magyar szent ügy mellett a házi nő s nem hagyta kialudni a hazaszeretet szent tüzét kis családja kebléből. Ha kisdede sirt, karjai közt ringatá, fülébe dalolva leeresztett függöny megett:

Kossuth Lajos azt izente,
 Hogy kevés a regementje!

A kisdéd mosolygott és elszenderült. Talán megértette a dalolt szavak jelentőségét!... Az aggastyánnak utolsó szavai halálos perczében az volt:

Csak magyarok legyünk
 Átok az elnyomóinkra!

Ily néma nemzeti csöndben megdőlt a kényuralmi rendszer, a nemzeti megvetés máglyán hamvasztódott az el. Megnyitlak a börtönök ajtai, haza kerültek a besorozottak, az elkobzott javak visszaadattak s megindultak a nagy nemzeti mozgalmak. Hangzott a dal:

Ne menj rózsám a taróra,
 Gyöngye vagy még a sarióra!

E szavakban burkoltan jelezve volt, hogy a forradalomra még nem érkezett el az idő. Nem is kellett bekövetkeznie, mert nemzet és korona végre megérté egymást. Magyarország megint föltámadt! A vértanuk és a félistenek hősiesége megmutatá az utat: hogy egyetlen sziklavárunk a hazaszeretet. A mig ez ki nem alszik a kebléből: Magyarország soha nem fog ravatalra kerülni. Érheti baleset, érheti nemzeti csapás, de azt kiheveri a hazaszeretetével. A hazaszeretettel összekapcsolandó a trón iránti hűség, mert ez egyik főerősége a magyar nemzetnek. Fátyolt vetett a nemzet a multra, tudva azt, hogy Ferencz József ártatlan volt az események vezetésében, mint ifjan trónra jutó, a kamarilla működött, ő csak névleg lévén uralkodó. Fátyolt vetett a király is a multra, a mikor a koronázási pénz ajándékot a 48—49-beli honvédek nyugdíjára adta. Senki nem gondol tüntetésre október 6-án, az egyszerű megemlékezés a mártirokra, melyre kegyelettel állandóan fog adózni a nemzet. Legyen áldott az emlékü.

Sándor Jenő polgármesternek megválasztották.

Részleges tisztújító közgyűlés Nagyenyeden.

Erős küzdelem után nagy szótöbbséggel az október hó 3-án tartott közgyűlésen Sándor Jenő h. polgármester, első tanácsost Nagyenyed város képviselő testülete polgármesterévé választotta.

A „Közérdek“ nemcsak a jelen választás alkalmával, hanem a multban is a leghatározottabban Sándor Jenő mellett bontott zászlót. A közhangulat ilyen kialakulása csak fényes bizonyítékul szolgál a multban alkotott nézetünk igazsága mellett. Sándor Jenő komolysága, élettapasztalata, anyagiakban ismert puritán gondolkozása, a város gazdasági ügyei iránt mutatott, de nem mindég érvényesülhető érdeklődése mind csak hivatottá teszik a polgármesteri állás méltó betöltésére. Erről volt meggyőződve a képviselő testületnek az a nagy többsége, kik őt megválasztották.

Sándor Jenő 48 és Kozma Gyula 25 szavazatot kapott.

Mégis lehet a polgárok szavában himni. S hiábavaló volt minden erőlködése egy-két akarhatnám embernek, kiknek vérökben van a civakodás és egyenetlenkedés undok szitása.

A közgyűlés báró Bánffy Kázmír alispán elnöke alatt délelőtt 10 órakor vette kezdetét s fél 12-kor Sándor Jenő már megválasztott polgármester volt.

Báró Bánffy Kázmír alispán üdvözlő szavai után a képviselőtestület részéről Winkler János és a tisztviselői kar részéről Tóbis Jenő tanácsos üdvözölték az új polgármestert. Választását és az elmondott programbeszédjét teljes terjedelmében közöljük.

A többi állások betöltését a közgyűlés elhalasztotta mindaz ideig, míg a polgármester-választás teljes mértékben jogérvényes lesz. Nézetünk szerint ezen határozat a régi uzus indokoltágával szemben helytelen. Mert mi lenne egy általános, mondjuk vármegyei tisztújítás alkalmával, ha minden egyes újonnan betöltött állás jogérvényességét megvárjuk. Az egész 6 esztendő ciklus mind választásokból állana és a megüresedett állások mind helyettesítéssel, szép eredményeket mutatnának fel. Közgyűlés után Sándor Jenő polgármestert lelkes hívei, többen a polgárok közül is lakására elkísérték, hol virágcsokrok és kedves ismerőseinek őszinte gratulációja várta. Estve 11 óra terítékes vacsora volt, hol a számosan megjelent képviselőtestületi tagokon kívül a város nagyobb testületei és hivatalai számos tag által képviselve voltak.

Az első pohárköszöntőt br. Bánffy Kázmír alispán mondotta, Sándor Jenő polgármestert, mint jó barátját elítelve, Sándor Jenő a vendégeit köszöntötte fel. Mondottak még pohárköszöntőt Török Bertalan az alispánra, Papp János a pol-

gármester hozzátartozóira, Müller Jenő dr. Nagyenyed város polgárságára, Lászlófi József járásbíró verses felköszöntőben elítelte Sándor Jenőt. A vidám és lelkes hangulatu vacsora a késő éjjeli órákba benyult.

Örvendetesen megállapítható, hogy a választás eredménye a közhangulatra meggyújtólag hatott. Nemcsak reméljük, de hisszük, hogy most már békés egyetértés mellett „szerencsétlen“ városunk szebb és jobb jövő elé néz.

Sándor Jenő polgármesternek közgyűlésen elmondott programbeszéde:

Tekintetes képviselőtestületi közgyűlés!

Az első szó, melyet a tek. képviselőtestületi közgyűléshez esküm letétele után intézek, a köszönet és hála kifejezése azok kitüntető bizalomért, a melyet velem szemben tanusítani kegyesek voltak s teljes tudatában léven azon valóban nehez és felelősségterhes feladatoknak, melyek a város vezetésével járnak, s melyeknek egymagam a legjobb akarattal és igyekezettel sem bírok megfelelni, kérem minden egyes képviselőtestületi tagnak, minden polgártársamnak, ugyszintén tisztviselőtársamnak szives jóindulatu támogatását, segítségét s így erős hitem és meggyőződésöm, hogy jóakarattal, kölcsönös támogatással meg tudjuk valósítani mindazon törekvéseket, a melyeket szeretett városunk fejlődésére és előhaladására szükségesnek és hasznosaknak tartunk.

Az a 14 évi idő, melyet mint e város szerény tisztviselője, s fájdalom elődeim gyakori betegeskedésük miatt mint polgármester helyettes e nemes város szolgálatában eltöltöttem, bő alkalmat nyújtott nekem arra, hogy e város összes ügyeit alaposan megismerjem, törekvéseit szemmel kísérem, a város adminisztrációjának minden ágában belegyakoroljam magam s alkalmam volt nagyérdemű elődeim működését figyelemmel kísérem, kiknek egyike ugyszólva az alapozás munkáját végezte, a város anyagi erejét igyekezett megerősíteni, hogy a későbbi fejlődéshez a szükséges anyagi eszközök rendelkezésre álljanak, míg másik boldog emlékü elődöm városunk fejlődése érdekében nevet oly alkotásokkal tette emlékeztetéssé, a melyek a város erőteljes fejlődését, s annak korszerű haladását biztosították. — S így eljutottunk ma már abba a stádiumba, a midőn városunknak nemcsak a legelemibb szükségletei nyertek kielégítést, hanem rendelkezünk már egyes nagyobb szabásu alkotásokkal, letesítmenyekkel is, melyek nemcsak hasonló nagyságu és erejű, de meg nagyobb és erősebb városoknak is dicsőségére szolgálnak. — Épen ezért nézetem szerint városunk további fejlesztésénél számot kell vessünk arról, hogy a városi lakosság csak oly mértékben terheltessek meg, hogy megélhetése s ebben a város fejlődésének alapjai meg ne támadtassanak. Nem tartom tehát megengedhetőnek, hogy a város hitelet olyan beruházások teljesítésére vegyük igénybe, a melynek jövedelmezősége a kölcsön annuitását egész biztossággal nem fedezi. Elsőrangú köteleességemnek fogom ismerni a helyes gazdálkodás keresztülvitelt, a város föld- és erdőbirtokai jövedelmének lehető szaporítását, másfelől az ezzel járó kiadásoknál a takarékoság elvének szí-

goru alkalmazását. Különös jelentőséget tulajdonítok azon már felvett eszmének, hogy a város erdőbirtokának egy oly részétől előnyös eladás útján váljon meg, a mely amellet hogy a kellő jövedelmet nem nyújtja, távoli fekvésénél fogva a helyes gazdálkodást, kezelést és ellenőrzést is nehezíti és költségesé teszi, s a befolyó vételárt fennálló kölcsöneinek apasztására, esetleg megfelelő jövedelmet biztosító beruházás létesítésére fordítsa.

Városunk egyik legszükségesebb teendőjét a közegészségügyi intézménynek fejlesztésében látom. Számos teendőnk van, szükségesnek tartom a városunk halál- és statisztikájában feltűnő nagy számot mutató tüdővész elleni védekezés terén a legmesszebbmenő óvintézkedéseket — még áldozatok árán is — megtenni.

Hosszu évek során a vízvezeték előmunkalatai már annyira haladtak, hogy rövid idő alatt s a városi mérnöki állás szervezésével kapcsolatosan már annak megvalósításával kell foglalkozni. A közelebbi időben megvalósítandó egyik legnehezebb és legnagyobb körültekintést s óvatosságot igénylő feladatnak éppen a vízvezeték létesítését tartom. Remélem azonban, hogy a vízépítési igazgatóságnak e terén nagy gyakorlattal bíró s segítségünkre adandó szakemberei a technikai kivitelben, más városok e terén szerzett gyakorlati tapasztalatainak okszerű felhasználása, s a képviselőtestületnek bölcsessége oly megoldást fognak találni, hogy ezen igen nagy fontosságú közegészségügyi intézmény a legelőnyösebben s városunk polgárságának megterhelése nélkül lesz megvalósítható.

Kiváló jelentőséggel bírnak városunk tanügyi intézményei. Városunk büszkesége a méltán jéhrű Bethlen-főtanoda, helyes vezetés mellett a kor színvonalán áll s az ország legjelesebb főtanodáival parhuzamosan fejlődik, erősödik. A város és ezen tekintélyes intézet között a multban fennállott barátságos jó viszonyt a jövőben is fenntartani és megerősíteni igyekezni fogok.

Alig pár éve városunk az állami iskolák és óvoda részére emelt díszes épületekkel jelentékeny anyagi áldozatot hozott, melyet azonban magasabb nemzeti szempontok városunktól elvárnak, megkövetelnek.

Kötelességemnek ismerem a városi kisbirtokos, kereskedő és iparos osztály helyzetének javítására minden lehető elkövetni. Ezen osztályok küzdenek a legnagyobb nehézségekkel, az élet megdrágulása, a gazdaságra nehezülő terhek, a gyáripar fejlődése megélhetésüket rendkívül megnehezítik, s ez okból kötelessége minden városnak rólok jóindulattal gondoskodni, törekvéseiket támogatni, jogos igényeiket lehetőleg kielégíteni.

Joggal megkívánhatja a város minden lakója, hogy személyi és vagyoni biztonságáról gondoskodjunk, ezért szükségesnek tartom a rendőrség fejlesztését, nemcsak a közbiztonság megerősítése végett, hanem azon okból is, mivel az új bűnvádi eljárás oly kívánalmakkal lép fel a rendőrséggel szemben, amely kívánalmaknak mai szervezetében alig képes megfelelni.

Kötelességemnek ismerem a város adminisztrációjában felmerülő hiányokat megszüntetni, igyekvésem oda fog irányulni, hogy az adminisztráció igazságos, törvényszerű és gyors legyen, hogy polgártársaim

minden ügyükben bizalommal forduljanak ugy hozzám, miut a többi tisztviselőkhöz s menjen át meggyőződésükbe az, hogy méltányos kívánságaik teljesítésében a hatóság részéről megkülönböztetés nélkül mindig a legjobb indulatu támogatásban részesülnek. A pénzkezelésnél, az üzemek házi kezelésénél a fokozatos ellenőrzést a legnagyobb mértékben fejleszteni, tökéletessé tenni igyekszem.

Nem hallgathatom el azonban, hogy amidőn minden egyes tisztviselőtől a legelkiismeretesebb munkásságot, szorgalmat és pontosságot kívánom meg, gondoskodni kívánok arról is, hogy másfelől oly javadalmazásban részesüljenek, amely megelhetésüket biztosítja, mert ha anyagi gondok terhelik, vagy megelhetésüket csak másnemű mellékfoglalkozásokkal tudják biztosítani, ez határozott kárara van a város ügyeinek s munkájuk csak felmunka.

Tekintetes képviselőtestület! Az elmondottakban kívántam röviden összefoglalva jelezni azokat az elveket, melyek a szives bizalmuk folytán reáruházott állásban vezérelni fognak. S most midőn Isten segédelmével a munkát megkezdem, teljes bizalommal s azon kéressel fordulok a tekintetes képviselőtestülethez, méltóztatásának nagybecsű támogatásukban részesíteni, hogy békés egyetértéssel, összetartással munkálkodhassunk szeretett városunk előhaladásán, fejlődésén, munkásságunkat ne zavarja semminemű egyenetlenség, türelmetlenség, szenvedélyesség, polgár és polgár között politikai nézetkülönbség vagy felekezeti különbség a jó egyetértést soha egy perczig se zavarja meg, mert így hiszem és reméllem, hogy munkásságunk eredményes lesz s mindnyájunk közös célját és törekvéset, városunknak szellemi és anyagi terén való fejlesztését, boldogulását képesek leszünk megvalósítani. Ezen reményben kezdem meg működésemet s kérem ehhez a tekintetes képviselőtestület támogatását.

HIREK.

— **Október 6.** a református templomban. Október 6-án reggel 8 órakor a reggeli rendes istentisztelet idején a református templomban a gyászos idők eseményeit felújító imádságot tart Jancsó Sándor lelkész. A közönséget s az iskolák növendékeit, és vezetőit meghívja a Lelkészi Hivatal.

A róm. kath. templomban október 6-án d. e. 9 órakor kezdődik a gyászistentisztelet, melyre a hatóságokat és az iskolákat meghívja Rada plebános.

A Bethlen-kollégium ifjusága délelőtt 9 órakor a diszterembea ünneplő meg október 6-dikát nyilvánosan, szép műsor keretében.

— **Bánffy emlékünnap a református templomban.** A nagyenyedi református egyházmegye papsága, gondnoki kara és világi képviselői Jancsó Lajos esperes elnökle mellett — mint a mult heten jeleztük — október 11-én, szerdán tartja őszi közgyűlését. Ennek keretében délelőtt 10 órakor a templomban neh. b. e. Losonczy báró Bánffy Dezső volt erdélyi egyházkerületi vezető főgondnok, konventi és zsinati világi elnök és nagy magyar államférfi emlékezetere emlékestiszteletet tart. Az emlékünnapet a nagyenyedi ref. lelkészi

hivatal készíti elő. Gyászadalokat énekel a közönség és a református egyházi dalárda. Imádságot Jancsó Lajos esperes, emlékbeszédet Kozma Imre marosvásári ref. lelkész mond. A templomi ünnepélyre a hatóságokat, iskolákat és a nagyközönséget ezen az uton is meghívja a Református Lelkészi Hivatal.

— **Milyen lesz az idő?** A Sirius időjóslo azt írja, hogy októberben szép és kedvező idő várható. Novemberben az idő széveszélyesnek és kritikusnak ígérkezik, zord hideg, viharos szelek lesznek és nagy havazások. Ezek a kritikus idők azonban november 12-től fognak bekövetkezni, addig az időjárás kielégítő és elég kedvező lesz. Novemberben, de különösen decemberben nagyobb földrengések lesznek észlelhetők, de nagy földrengések a szomszéd és a távolabbi országokban lesznek. Bizonytalán állítja, hogy egyes országoknak és városoknak bőven lesz részük benne. A legnagyobb földrengés december 14-ike körül lesz. Lehet, hogy 5, 6, 10 nappal is előbb, vagy később következik be. Hazánkban is észlelhetők majd kisebb rengések. Decemberben nagy hidegek nem ígérkeznek, inkább nedves hideggel fog a hónap eltelni. Esős, ködös, itt ott kisebb havazások is várhatók.

— **Tűzoltó szövetség vármegyénkben.** A gyulafehérvári önk. tűzoltó testület parancsnoka Bihary Béla indítványára elhatározta, hogy ez év november havában a vármegyei tűzoltó szövetség megalakítása céljából, a vármegyei összes tűzoltóparancsnokait értekezletre hívja Gyulafehérvárra. Vármegyénk tűzrendszete nagyon is erzi a vármegyei tűzoltó szövetség hiányát; a megalakítandó szövetségnek lesz célja és feladata a tűzrendszet fejlesztése, a tűzoltó ügy tökéletesítése, egységesítése, egyöntetűvé alakítása, az országos tűzoltó szövetség támogatása, megyei tűzrendszeti szabályok létesítése és azok végrehajtásának ellenőrzése, a megsérült tűzoltók gyámolítása. A gyűlés előkészítésével és az ügy előadásával Bihary Béla szolg. vezető osztályparancsnok bizatott meg.

— **A szüretéről** azt a hirt terjesztettek a napokban, hogy a f. hó 7- és 8-án tartják meg városunkban. Illetékes helyről arról értesültünk, hogy a tanács a szüret idejét még nem határozta el. Ezt a közeli napokban teszi közhirre.

— **Hídvégi szintársulata** Gyulafehérvárt tart előadásokat.

— **Borvizsgálat.** Gálffy János nagyenyedi vinczeller-kepezdei igazgató a miniszteriumtól 5 vármegye területére megbízott felügyelő, Abrudbányán szept. hó 28. és 29-én a rendőrkapitányval az összes pinczeket megvizsgálta.

— **Halálos baleset.** Gyulafehérvárt Pópa Kulicza szeszgyári fűtő a főtéren sátrat állító vásárosnak segédkezett. Pópa egy magas létrán állva ponyvát készült a sátorvázára húzni, s foglalkozásközben a magas létráról lebukott s oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy azok következtében a városi kórházban meghalt. — A verespataki Felső-Verkes bányában egy munkás a mélységbe zuhant és szörnyet halt.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** szeptember hó 27-én tartott rendes közgyűlése tárgysorozatából kiemeltük a következőket: A keresk. miniszter július hó 15-én kelt leiratában értesítette a kamarát, hogy a nagybritániai kormány Kolozsvárt brit tiszteletbeli alkonzulástust létesített, melynek vezetésével a kamara alelnökét Tamási Istvánt nevezte ki. A kamara nevében Tamási Istvánt Veisz József meleg hangon üdvözölte. O Felsége Göczy Károly dési kereskedőt, a kamara kültagját

a kereskedelem terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. A kamara a kolozsvári máv. tcherpályaudvar atalakítása érdekében a miniszterhez előterjesztést tett. A kamara a körületében levő iparos és kereskedő tanoucziskola jó előnevetű növendékei között az elmúlt tanévben 110 darab kitüntető érmet osztott ki. A keresk. miniszter a Goldberget-fele alapítvány egy drb. 300 koronás segélydíjat özv. Tatar Dezsőné zilahi lakosnak engedélyezte. A kereskedelmi miniszter a kamara területének iparosai részére kitűzött 600 koronás külföldi utazási ösztöndíjat a folyó evre Paulini Emil nagyenyedi rezsműves segédnek ítélte oda. A hosszasan ugyanazon iparágban működő ipari munkások megjutalmazására a kamara a miniszterhez előterjesztést tett. A ragados száj-és körömfájás ellen való védekezés tárgyában kiadott kormányrendelet módosítása tárgyában a soproni kamara ide vonatkozó felterjesztését pártolta. A székely háziipar fejlesztése tárgyában a marosvásárhelyi Székely társaság felterjesztését a miniszternél támogatta. A kamara a kolozsvári állami ipari szakiskola 11 növendéke részére összesen 600 korona segélyt szavazott meg. A kamara a telefonkezelés kibővítése érdekében felirt a keresk. miniszterhez.

— **Halálos késelés.** Metesden a korcsma előtt Gavrilla János késével megszurta Heregus Gergelyt, ki a szenvedett sérülések következtében a mult heten meghalt. A hullát a vizsgálóbíró felboncoltatta, Gavrilla Jánost, ki tettet boszúból követte el, a gyulafehérvári kir. törvényszék fogházába kísérték.

Bormust eladási hirdetmény.

A nagyenyedi ref. Bathlen-kollégium miriszlói (Alsófehérmegye) szőlőjében folyó évi október hó 17-én és következő napjain leszüretelendő, mintegy 240 hektoliternyi különböző nemes fajubormust nyilvános árverésen eladtatik.

Kikiáltási ára hektoliterenként 50 kor. Banaipénz 500 korona.

Árverés a szüret napján október 17-én d. u. 3 órakor tartatik meg Nagyenyeden a kollégium jószágigazgatósági irodáján, hol a részletesebb feltételek korábban is megtudhatók.

Nagyenyed, 1911. október 3.

Ricz Béla,
jószágigazgató.

275 1—1

Uj butorok.

Mely áll egy hálószoba berendezés, 4 drb. matt-szekerény, 1 ebédlő divány, 1 ebédlő asztal és több apróságból, költözködés miatt f. é. október hó 10-ig olcsó árban eladatkak.

Orosz József,

277 1—2

műasztalosnál

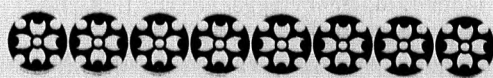
Baromvásár-utca 2. sz.

Eladó ház.

Fapiacz 14. szám alatti 4 szoba és konyhából álló házastelek kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó.

Értekezhetni: ugyanott.

782 1—

Háló-, étkező- és buffet-kocsikközlekedése a m. kir. államvasutak vonalain 1911 október 1-től kezdve.

— Folytatás és vége. —

II. Étkező-kocsik.

- Budapest keleti p. u. — Wien**
Bruck—Királyhidán át:
4. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról dél-
után 2:05, Wienbe érkezik este 6:48. 1. sz.
indul Wienből délelőtt 8:50, Budapest keleti
p. u.-ra érkezik délután 1:30.
- Budapest keleti p. u. — Wien**
Bruck—Királyhidán át:
2. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról dél-
előtt 9:20, Wienbe érkezik délután 2:13. 3.
sz. indul Wienből délután 1:50, Budapest
keleti p. u.-ra érkezik este 6:35.
- Budapest nyugoti p. u. — Wien**
Mareheggen át:
110. sz. indul Budapest nyugoti p. u.-ról
délután 5:15, Wienbe érkezik este 9:33.
103. sz. indul Wienből délelőtt 9:05, Buda-
pest nyugoti p. u.-ra érkezik délután 1:40.
- Budapest nyugoti p. u. — Wien**
Mareheggen át:
104. sz. indul Budapest nyugoti p. u.-ról
reggel 7:55, Wienbe érkezik délután 12:14.
109. sz. indul Wienből délután 4:50, Buda-
pest nyugoti p. u.-ra érkezik este 9:05.
- Budapest nyugoti p. u. — Wien.**
Mareheggen át:
106. sz. indul Budapest nyug. p. u.-ról
délután 2:00, Wienbe érkezik este 6:25.
— 105. sz. indul Wienből d. u. 2:10, Buda-
pest nyugoti p. u.-ra érkezik este 6:40.
- Budapest nyugoti p. u. — Kolozsvár**
504. sz. indul Budapest nyugoti p. u.-ról
d. u. 2:05, Kolozsvárra érkezik éjjel 10:30.
503. sz. indul Kolozsvárról reggel 5:20, Buda-
pest nyugoti p. u.-ra érkezik d. u. 1:50.
- Kolozsvár — Földvár.**
502. sz. indul Kolozsvárról reggel 6:46,
Földvárra érkezik d. u. 1:44. 501. sz. indul
Földvárról d. u. 2:30, Kolozsvárra érkezik
éjjel 9:59.
- Budapest nyugoti p. u. — Karánsebes**
704. sz. indul Budapest nyugoti p. u.-ról
d. u. 2:40, Karánsebesre érkezik éjjel 10:20.
703. sz. indul Karánsebesről reggel 5:26,
Budapest nyugoti p. u.-ra érkezik d. u. 1:25.
- Budapest keleti p. u. — Piski.**
604. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
d. u. 2:00, Piskire érkezik éjjel 10:19. 601. sz.
indul Piskiről reggel 4:55, Budapest keleti
p. u.-ra érkezik d. u. 1:25.
- Budapest keleti p. u. — Arad — Brassó.**
602. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
reggel 7:05, Brassóba érkezik este 10:04.
603. sz. indul Brassóról reggel 6:03, Buda-
pest keleti p. u.-ra érkezik este 9:35.
- Budapest keleti p. u. — Zimony.**
904. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
délután 3:20, Zimonyba érkezik éjjel 10:18.
903. sz. indul Zimonyról reggel 6:19, Buda-
pest keleti p. u.-ra érkezik délután 1:00.
- Budapest keleti p. u. — Zimony**
906. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
reggel 7:10, Zimonyba érkezik d. u. 1:53.
905. sz. indul Zimonyról d. u. 2:52, Buda-
pest keleti p. u.-ra érkezik este 10:00.
- Budapest keleti p. u. — Fiume.**
1002. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
reggel 7:00, Fiuméba érkezik este 7:54. 1001.
sz. indul Fiuméből reggel 8:00, Budapest
keleti p. u.-ra érkezik este 9:35.

14. Budapest keleti p. u. — Kassa — Oderberg.

1503-2. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
reggel 6:45, Kassára érkezik d. u. 12:10.
Oderbergre érkezik este 8:30. 1-1503. sz.
indul Oderbergől reggel 9:52, Kassáról dél-
után 5:21, Budapest keleti p. u.-ra érkezik
éjjel 10:50.

15. Budapest nyugoti p. u. — Debreczen

506 1702. sz. indul Budapest nyugoti
p. u.-ról reggel 7:00, Debreczenbe érkezik d. e.
11:56. 1701 505. sz. indul Debreczenből d. u.
4:42, Budapest nyugoti p. u.-ra érkezik este
9:55.

16. Budapest nyugoti p. u. — Zsolna

1402. sz. indul Budapest nyugoti p. u.-ról
reggel 7:05, Zsolnára érkezik d. u. 1:33.
1405. sz. indul Zsolnáról d. u. 3:20, Buda-
pest nyugoti p. u.-ra érkezik este 9:45.

17. Budapest nyugoti p. u. — Pozsony.

1406 112. sz. indul Budapest nyugoti
p. u.-ról este 6:50, Pozsonyba érkezik este
10:14. 111-1401. sz. indul Pozsonyból reggel
6:15, Budapest nyugoti p. u.-ra érkezik d. e.
9:40.

18. Budapest keleti p. u. — Sátoraljaihely

402. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
reggel 7:20, Sátoraljaihelyre érkezik d. u.
12:37. 403. sz. indul Sátoraljaihelyről d. u.
4:39, Budapest keleti p. u.-ra érkezik este
9:55.

III. Buffet-kocsik.

1. Budapest keleti p. u. — Fiume.

(Bezárólag október 31-ig és február 15-éig)

1004. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
este 6:18, Zágrábba érkezik éjjel 1:43.
1003. sz. indul Fiuméből este 6:00, Ujdom-
bovárra érkezik éjjel 4:16. 1006. sz. indul
Zágrábból éjjel 3:09, Fiuméba érkezik reggel
8:50. 1005. sz. indul Ujdombovárról reggel
6:13, Budapest keleti p. u.-ra érkezik reggel
9:35.

2. Budapest keleti p. u. — Fiume —

(Bezárólag november 1-től február 14-ig)

1004. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
este 6:15, Fiuméba érkezik reggel 7:10.
1003. sz. indul Fiuméből este 6:00, Buda-
pest keleti p. u.-ra érkezik este 8:00.

3. Budapest keleti p. u. — Vinkovce — Zágráb

(A gombosi hid megnyitásától)

1902. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
d. u. 2:55, Vinkovcra érkezik este 10:56.
1904-5803. sz. indul Vinkovcéről d. e. 9:16,
érkezik Zágrábba d. u. 2:13. 5804-1903. sz.
indul Zágrábról d. u. 2:22, érkezik Vinkov-
cra este 7:15. 1901. sz. indul Vinkovcéről
reggel 4:53, Budapest keleti p. u.-ra érkezik
d. u. 1:40.

4. Budapest keleti p. u. — Vinkovce — Sziszek

(A gombosi hid megnyitásától)

1902. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
d. u. 2:55, Vinkovcra érkezik este 10:56.
1904-5803. sz. indul Vinkovcéről d. e. 9:16,
Sziszekre érkezik d. u. 1:25. 5804-1903. sz.
indul Sziszekről d. u. 3:10, Vinkovcra érke-
zik este 7:15. 1901. sz. indul Vinkovcéről
reggel 4:53, Budapest keleti p. u.-ra érkezik
d. u. 1:40.

5. Budapest keleti p. u. — Arad.

606. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
d. u. 5:00, Aradra érkezik éjjel 10:25. 605.
sz. indul Aradról reggel 6:03, Budapest keleti
p. u.-ra érkezik d. e. 11:15.

6. Budapest keleti p. u. — Kassa

(Bezárólag december hó 14-ig és március hó 1-éig)

1504. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
d. u. 1:20, Kassára érkezik este 6:56. 1501.
sz. indul Kassáról d. e. 9:00, Budapest keleti
p. u.-ra érkezik d. u. 2:30.

7. Budapest keleti p. u. — Kassa — Poprádfelka

(december 15-től — február 28-ig)

1504. sz. indul Budapest keleti p. u.-ról
d. u. 1:20, 1506. sz. indul Kassáról este

7:10, Poprádfelkára érkezik este 9:30. 1505.
sz. indul Poprádfelkáról reggel 6:35. 1501.
sz. indul Kassáról d. e. 9:00, Budapest keleti
p. u.-ra érkezik d. u. 2:30.

Sz. 5083 — 1911. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság
közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által kép-
viselt Genád Dávid végrehajtonak dr. Elekes Károly
ügyvéd ügygondnok által képviselt Lizár Imréné
Orosz Aranka végrehajtonak elleni végrehajtonak
ügyében a kérelem következtében a végrehajtonak
564 kor. 52 fillér tőke, ennek 1911. évi május hó
2-ik napjától járó 5% kamatai, eddig összesen meg-
állapított 110 kor. 60 fillér per- és végrehajtonak
költség, valamint ezen árverési kérelet ezáltal megállapított 21
kor. és még a felmerülő költségek kielégítése végett
az 1881. LX. t.-ez. 144. §-a alapján és a 146. § értelmé-
ben a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a
nagyenyedi kir. járásbíró területén levő a nagy-
enyedi 426 szíjkeben A + rsz. 1919 hrsz. a foglalt
ingatlanra 5775 koronában megállapított kikiáltási ár-
ban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi
november hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor alulirt
teleknyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó
nyilvános árverésen a hirdetményben körülirt ingatlano-
k a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el-
nem adatnak.

2. Árverezni szándékozik az 1908. évi XLI. t.-ez.
21 §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok
kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy az 1881.
évi LX. törvényzikk 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez
letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170 §. értelmé-
ben a bíróságnál bíróléti törvénnyel elhelyezéséről
kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár szazaléka
szerint megállapított bántépénzt az általa ígért ár
ugyanannyi szazalékaig kiegészíteni, mert ellenesetben
az árverés az 1908. évi XLI. t.-ez. 25. §-a értelmében
fog folytatattani.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól
Nagyenyeden, 1911. évi augusztus 8-án

Dr. Bottlik István,
kir. járásbíró.

273 1-1

Sz. 3301 — 1911. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. bíróság, mint teleknyvi hatóság
közhírré teszi, hogy Dr. Erdős Jenő ügyvéd által kép-
viselt Neereala Dumitru végrehajtonak Neereala Rus-
sanné szül. Neereala Marina végrehajtonak elleni
ügyében, a kérelem következtében a végrehajtonak
árverés 25 kor. 80 fill. tőke s jár., valamint az emmel
csatlakoztatott "Bucsunuana" előleg és hitelagylet 400
kor. tőke s jár. ki legítése végett az 1881. LX. t.-ez.
144. §. alapján és a 146. § értelmében a gyulafehérvári
kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir.
járásbíró területén levő az intregaldéi 271 szíjke-
ben A + 1-12 rend 3720/6, 3726, 3746/1, 3720/2,
3733, 3735, 3737/2, 3886/1, 3886/2, 3887/1, 3897/2,
3898, 3920/1, 3921/2, 3922/1, 3928/2, 3930/2, 3834/3,
3935/3, 3941/1, 3042/2, 4296/2, 4297/2, 4300/2 hrsz.
ingatlanokból B/1. alatt végrehajtonak szvenvedő nevére
felvett 1/2-ed rész jutalékára, még pedig a O.1. alatt
özv. Neereala Vasiliané javára bekebelezett haszon-
élvezeti jog fenntartásával 748 kor. becsértékben mint
emmel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi
október hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor Intregaldéi
közégházánál megtartandó nyilvános árverésen a hird-
etményben körülirt ingatlanok a kikiáltási ár kéthar-
madánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozik végrehajtonak kivételével
kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át kész-
pénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 42. §.
ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170 §-a értelmében a bántépénznek csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár szazaléka
szerint megállapított bántépénzt az általa ígért ár
ugyanannyi szazalékaig kiegészíteni, — mert ellenesetben
az árverés az 1908. évi XLI. t.-ez. 25. §-a értelmében
fog folytatattani.

A kir. járásbíró, mint teleknyvi hatóság.
Nagyenyeden, 1911. évi június hó 9-én.

Lászlófy József,
kir. járásbíró.

274 1-1

Kedvező fizetési feltételek!

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár r.-t.

üzemét villamos erőre rendezte be

Telefon
5 és 59.

Uj üzemátalakításával bármiféle kő- és könyvnyomdai, dombornyomatu munkat, dobozokat és papírnemüket, czimkéket, könyvkötéseket elvállal gyors es pontos szállítással — 100 V. 12 HP. erejű villamos motor 8 gyors nagy gépet hajt, melyek együttesen naponként 600 000 példányt állítanak elő.

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki ur közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen bevásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket ma 60 kor. feletti is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék őszi es téli angol, francia es hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. e. ur közönség nagybecsű partfogását kérve

vagyok alázatos szolgálója

GERŐ L., ur szabó.
Nagyenyed, Főter.

221 8—

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek.

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra es szilárd anyagból épült bér- es lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést es a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt

Alsó-Fehér es Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

NAGYENYED = **re**
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tülevelűek, kerítéscserjék,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru.
európai es amerikai sima es gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER es **Tarsai**
faiskolák es szőlőoltványtelepek

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktarak:

Nagyenyedi főraktár

házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:

Weill Bélánál.

Tövisen:

Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:

Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által es a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „Grand prix“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALÁTA (Bock)

es nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104 1—

FIGYELEM!

„AIDA” VERGE es **„BLUE STAR” CONTINENTAL**

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK
:—: ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! :—:

PAPER BLUE STAR
MARQUE REGISTERED

Megnyilt! Megnyilt
a régen várt

Zálogkölcson-intézet

Főter 3. sz. alatt az udvarban, első ajtó balra
mely mindenféle arany-, ezüstnemű és éksze-
rekre, valamint ruhaneműekre kölcsönt nyújt.

Hivatalos órák: **Berkovits Béla**
d. e. 7-12-ig, d. u. 2-7-ig. zálogház tulajdonos
28 7-

Mosó-, vasaló és tisztító-intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szí-
ves tudomására hozni, hogy

mosó-, vasaló és tisztító-intézetemet
Viz-utca 6 sz. alól

Tövis-u. 16. sz. alá helyeztem át.

Elvállalok mindennemű férfi- és női ruhák,
továbbá női kelengyék és kézimunkák tisztí-
tását jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség további szíves
partfogását kéri tisztelettel

Izsó Istvánné.

Nagyenyed,

107-

Tövis-u. 16. sz.

Legjobb ajándék

a tartós és olcsó hazai szőttesáru Arjegyzéket ingyen s bérmentve küld
és olcsó Lingner György szövőgyára Nagyenyed

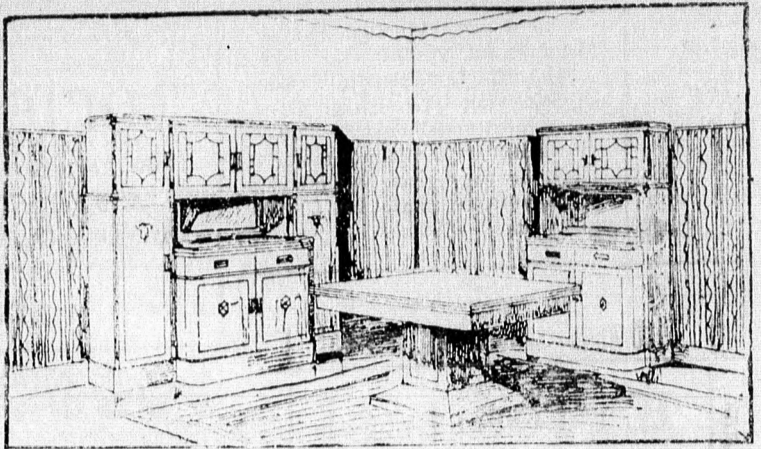
BUTOR-

RAKTÁR.

KUNSGH ANTAL

épület- és bútorsztalos
NAGYENYED,

Szentkirály-utca, a várme-
gyeház és a kórház között.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy
választékban saját műhelyében készült teljes lakásberende-
zéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, saját
tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért
a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és réz-
butorokban, ugyiszintén mindennemű kárpitozott butorokban.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	<i>Előnyös kölcsönt</i> ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénz- intézetek részvényeire. <i>Vásárol</i> és elad értékpapírokat. <i>Letétbe</i> elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értéke- ket kevés őrzési díj mellett. <i>Idegen</i> kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. <i>Váltókat</i> az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. <i>Állandó betétet</i> a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9-12 óráig, délután 3-4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

47 1-

A városi jéggyár

összes jégtermelésének eladásával

Winkler János kereskedése

biztatott meg, mely elfogad előjegyzéseket naponkénti szolgáltatásra táblánként 30 fillér áron.

Előjegyzésen kívül egy tábla ára 40 fillér.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégnél Szentkirály-utca 128.

44 13-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.